

دانشگاه آزاد اسلامی مرکز مطالعات و توسعه آموزش حوزه علوم پزشکی

دپارتمان پژوهش و آموزش و دانش پژوهی آموزشی

مسئول واحد: دکتر سیمین اسماعیل پور

آبان ۹۴

پژوهش در آموزش

واحد پژوهش در آموزش

➤ واحد پژوهش در آموزش یکی از زیر مجموعه های مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی است که با هدف ارتقاء کمی و کیفی فعالیت های پژوهشی در زمینه آموزش از طریق گسترش فرهنگ پژوهش در آموزش ، هدفمند کردن تحقیقات آموزشی ، ارائه مشاوره های پژوهشی و بستر سازی تصمیم گیریهای آموزشی با استفاده از نتایج طرحهای کاربردی فعالیت می نماید .

➤ رویکرد اصلی این واحد توسعه و ترویج پژوهشهایی است که منجر به تغییرات مثبت در شرایط و محیط آموزش می شود.

اهداف واحد پژوهش در آموزش

- سیاستگذاری، ساماندهی، هدایت و ارتقای پژوهشهای آموزشی
- نظارت بر اجرای طرحهای پژوهش در آموزش و تسهیل اجرای اینگونه طرحها
- گسترش فرهنگ پژوهشهای آموزشی در سطح دانشگاه

وظایف واحد پژوهش در آموزش

۱- سیاستگذاری جهت پژوهش در آموزش

- نیازسنجی و تعیین اولویت های پژوهش در آموزش (با نظر معاونین آموزشی و مسئولین EDO دانشکده ها و...)
- درج اولویتهای مذکور در سایت واحد پژوهش در آموزش
- برگزاری جلسات شورای سیاستگذاری و ارتقاء پژوهش در آموزش

۲- توسعه پژوهش در آموزش و توانمندسازی

- سیاست های تشویقی مناسب جهت پژوهش در آموزش
- خدمات مشاوره ای به مجریان
- اطلاع رسانی از طریق چاپ پمفلت و کتابچه
- اهتمام در ترویج فرهنگ پژوهش در آموزش با حضور در گروه ها، EDOها و کمیته های تحقیقات
- برگزاری کارگاه های پژوهش در آموزش مقدماتی و پیشرفته
- معرفی پژوهشگر برتر در هفته پژوهش و آموزش

وظایف واحد پژوهش در آموزش

۳- خدمات پژوهشی

- سیاستگذاری در جهت تسهیل روند پذیرش و تصویب طرحهای پژوهش در آموزش
- بررسی و تصویب اولیه طرحها و ارجاع به حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه
- تهیه و جمع آوری مستندات طرح ها و به روز رسانی بانک اطلاعاتی تحقیقات آموزشی دانشگاه

۴- پیگیری کاربردی نمودن نتایج طرحهای پژوهش در آموزش (در قالب فرایندهای آموزشی)

- از طریق تعامل تنگاتنگ با کمیته دانش پژوهی

اهداف و برنامه های واحد پژوهش در آموزش

- تعیین اولویت های تحقیقات آموزشی در دانشگاه
- انجام طرح های تحقیقاتی برای تعیین الزامات ، آسیب ها و موانع پژوهش در دانشگاه
- ایجاد و تقویت فرهنگ پژوهش و روحیه تحقیق و جستجوگری در اعضا هیئت علمی و دانشجویان
- برگزاری کمیته های داوری طرح های تحقیقاتی در جهت سهولت مراحل اداری تصویب طرح ها
- ارائه مشاوره های پژوهشی به اعضای محترم هیات علمی و کارشناسان علاقه مند
- هدایت پایان نامه های با موضوعات حوزه آموزش پزشکی
- برگزاری ژورنال کلاب های آموزشی با رویکرد تقویت تفکر پژوهشی

برخی از اولویت های پژوهشی

- ۱ ارزشیابی استاد (منابع، شیوه ها، ابزار، فرآیند و کاربرد)
- ۲ شیوه های ارتقاء توانمندی اعضای هیأت علمی (نیازهای آموزشی، فرصت مطالعاتی، بورس، دوره آموزشی، ادامه تحصیل و فرصتهای رشد)
- ۳ ملاکها و فرآیندهای ارتقاء اعضای هیأت علمی (ضوابط، شرایط، طول زمانی، شیوه ارزشیابی و ...)
- ۴ گزینش و آماده سازی اعضای هیأت علمی برای مسئولیت ها
- ۵ انگیزه، رضایتمندی و رفاه اعضای هیأت علمی
- ۶ شرح وظایف و مهارت حرفه ای فارغ التحصیلان در برآوردن نیاز جامعه و سیستم بهداشتی
- ۷ رضایت و انگیزه دانشجویان علوم پزشکی
- ۸ شیوه های تدریس و فنون یادگیری در آموزش پزشکی
- ۹ مدیریت کیفیت در آموزش علوم پزشکی (پایش، نظارت، اصلاح برنامه های آموزشی نظری و بالینی)
- ۱۰ انتخاب و ارزشیابی مدیران سطوح مختلف دانشگاه

.....

مسئول کمیته ها موظفند بنحوی برنامه ریزی نمایند که

- سالیانه، بیش از ۱ مقاله به ازای هر ۳۰ عضو هیئت علمی در مجلات داخلی
- بیش از ۱ مقاله به ازای هر ۷۰ عضو هیئت علمی در مجلات خارجی
- بیش از ۱ مقاله به ازای هر ۱۵ عضو هیئت علمی در سمینارهای داخلی
- بیش از ۱ مقاله به ازای هر ۳۰ عضو هیئت علمی در سمینارهای خارجی
- در هر سال ۲-۴ کتاب در زمینه های مختلف آموزش پزشکی به چاپ برسانند.

➤ مسئول کمیته ها همچنین می بایست در هر ترم آموزشی:

➤ گزارشی از تعداد طرح های پژوهشی دریافتی،

➤ تعداد طرح های مصوب شده،

➤ میزان پیشرفت های طرح های در دست اجرا،

➤ تعداد مقالات و فرایندهای حاصل از اجرای طرح ها،

➤ بودجه طرح های مصوب، میزان پرداخت های انجام شده،

تهیه و در قالب گزارشی به مسئول دفتر مطالعات و توسعه آموزش پزشکی واحد ارائه نماید.

ارزیابی فعالیت های دانش پژوهی

معرفی و اهداف دانش پژوهی

- ▶ طی سال های اخیر در اغلب کشورهای دنیا، مبنای فرایند ارزشیابی و ارتقاء اعضای هیأت علمی، توانایی و عملکرد آنها در زمینه فعالیت های پژوهشی بوده و آموزش که یک جزء ضروری و یک جنبه مورد انتظار از فعالیت های آکادمیک و در واقع رسالت اصلی مؤسسات آموزش عالی می باشد، جایگاه خود را از دست داده است.
- ▶ برای رفع این مشکل، تلاش های گسترده ای صورت گرفت تا با استفاده از استانداردهای مشترک، فعالیت های آموزشی، شناسایی شده و مصادیق آنها مشخص گردد تا اعضای هیأت علمی به وسیله آنها مورد ارزشیابی قرار گیرند و نتایج این ارزشیابی به عنوان بخشی از ارتقاء آکادمیک آنها محسوب شود.
- ▶ در ایران نیز در آئین نامه ارتقاء در ماده یک بند دانش پژوهی آموزشی، به عنوان یک فعالیت شرطی افزوده شده و از عضو هیأت علمی انتظار می رود حداقل ۳ امتیاز شرطی از این بند کسب نماید.

تعريف دانش پژوهي آموزشي

- (۱) هر نوع فعاليت و نوآوري برجسته علمي در حيطه‌هاي کشف، آموزش، کاربرد نتايج پژوهش هاي اصيل و يکپارچه‌سازي اطلاعات بدست آمده از اجزاي مختلف يك رشته يا رشته‌هاي مختلف علمي (Boyer ، ۱۹۹۰)
- (۲) کاربرد دانش و شواهد مربوط به آموزش در فرآيندهاي ياددهي- يادگيري، نقد آموزش مبتني بر شواهد و مداخلات آموزشي هدفمند توسط فرد و مشارکت دادن نتايج و عقايد با ساير افراد (... Martin, ۱۹۹۹)

حیطه‌های پنج گانه فعالیت های آموزشی

۱) برنامه‌ریزی آموزشی Curriculum Development

۲) تدریس Teaching & Learning

۳) مشاوره و راهنمایی تحصیلی Mentoring and Advising

۴) مدیریت و رهبری آموزشی Educational Leadership and Administration

۵) ارزیابی فراگیران Learners Assessment

ارزیابی فعالیت‌های دانش پژوهی آموزشی

این فعالیت‌ها بر اساس اصول علمی ارزشیابی دانش پژوهی کلاسیک (Classic) که شامل ۶ مورد زیر می‌باشد، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند:

(۱) اهداف مشخص و واضح

(۲) آماده‌سازی و مطالعه کافی

(۳) استفاده از روش‌های مناسب

(۴) ارائه نتایج مهم

(۵) معرفی مؤثر برنامه

(۶) برخورد نقادانه

ارزیابی فعالیت ها طبق آئین نامه ارتقاء

مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی پس از شکل گیری کمیته دانش پژوهی آموزشی و با توجه به آئین نامه کشوری ارتقاء، اقدام به بررسی مستندات ارائه شده و تأیید شده هر عضو هیأت علمی نموده و پس از کارشناسی عناوین و مصادیق مربوطه، امتیاز هر فعالیت را طبق آئین نامه محاسبه خواهد نمود.

حضور در جشنواره شهید مطهری

جشنواره شهید مطهری

این جشنواره در دو سطح دانشگاهی و کشوری برگزار می شود.

در سطح دانشگاهی هر یک از اعضاء هیئت علمی یا همکاران ایشان حداکثر سه فرآیند آموزشی را به گروه معرفی می نمایند تا پس از تأیید گروه وارد میدان رقابت گردد.

در این مرحله فرآیندهای اخذ شده با فرآیند استاندارد شده توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی مقایسه می گردد و به هر یک از فرآیندها نمره ای اختصاص می یابد. در پایان براساس نمرات اخذ شده هر یک از فرآیندها ترتیب شده و به ترتیب بیشترین نمره اخذ شده رتبه اول فرآیند مربوطه را اخذ می نماید. (فرآیند مطلوب دانشگاهی)

از فرآیندهای مطلوب دانشگاهی در سطح دانشگاه تقدیر به عمل آمده برای آنها جوایز و ارزش های علمی و ... منظور می گردد.

فرآیندهای منتخب دانشگاهی وارد میدان رقابت کشوری شده و پس از اخذ نمرات در هیئت داور کشوری و رتبه بندی به فرآیندهای اول تا سوم جوایز ، ارزش های علمی و فرصت های مطالعاتی و ... تعلق خواهد گرفت.

در سنوات آتی این جشنواره ظرفیت تبدیل شدن به یک جشنواره آموزشی منطقه ای و بین المللی را خواهد داشت.

جشنواره شهید مطهری

اهداف:

(الف) شناسایی فرآیند های مطلوب دانشگاهی

(ب) ارتقاء فرآیند های جاری آموزشی در دانشگاهها

(ج) ابداع ، اصلاح فرآیند ها ، تجهیزات و دستگاهها و لوازم کمک آموزشی.

(د) توجه به فرآیند های آموزشی در حال اجراء در دانشگاههای و موسسات آموزش عالی کشور به منظور قدردانی از آنها

(ه) شناسایی و طراحی فرآیند های جدید آموزشی و معرفی آن به عنوان الگو در سطح دانشگاه دانشکده یا موسسه آموزش عالی

(و) ایجاد فضای مناسب علمی جهت حضور مناسب اساتید در عرصه تولید علم و دانش مورد ستناد جهانی در کتب یا نشریات

(ز) ایجاد فضای رقابت سالم در عرصه تولید علم در سطح کشور

(ح) ایجاد فرصت های جدید شغلی برای اساتید دانشگاهها و موسسات آموزشی و کمک آموزشی

(ط) ایجاد بازار برای فرآیند های آموزشی جهت جذب سرمایه و هدایت سرمایه گذاری در راستای تولید علم

(ی) ایجاد بازار برای ارائه و تبادل خدمات آموزشی

تعریف فرآیند

تمامی فعالیت های نو و جدید مرتبط با یاددهی-یادگیری که توسط اعضای هیأت علمی، دانشجویان یا کارکنان نظام سلامت برای بهبود کیفیت و برون ده یادگیری فراگیران در عرصه های مختلف آموزش علوم پزشکی انجام گرفته و استمرار دارد.

شرایط ورود به جشنواره

- ۱- فعالیت آموزشی که منجر به بهبود یادگیری گردد
 - ۲- در راستای اهداف جشنواره باشد
 - ۳- در جشنواره های قبلی معرفی نشده باشد (گواهی یا تقدیرنامه دریافت نکرده باشد)
 - ۴- نوآوری داشته باشد (یک متد روتین که همه یا اکثریت مدرسان مورد استفاده قرار میدهند نباشد)
 - ۵- حداقل یک نیمسال اجرا شده باشد
 - ۶- بیش از ۵ سال از اجرای آن نگذشته باشد
 - ۷- تأییدیه از طرف دانشکده مبنی بر اجرای فرآیند داشته باشد
- در مورد اختراعات و ابداعات اگر در یک نیمسال اجرا شده باشد (از یک ابداع آموزشی (وسیله) برای آموزش به دانشجویان استفاده شده باشد)، بعنوان فرآیند محسوب می شود.

عنوان و حیطه های نهمین جشنواره آموزشی شهید مطهری

- عنوان جشنواره هفدهم ۱۰-۱۲ اردیبهشت ۹۵: « تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی »
- حیطه های جشنواره:
- آینده نگری و مرجعیت علمی در آموزش پزشکی
- حرکت به سوی دانشگاههای نسل سوم
- آموزش پاسخگو و عدالت محور
- توسعه راهبردی، هدفمند و ماموریت گرای برنامه های آموزش عالی سلامت
- آمایش سرزمینی، ماموریت گرایی، تمرکززدایی و ارتقای توانمندی دانشگاهها
- اعتلای اخلاق حرفه ای
- بین المللی سازی آموزش علوم پزشکی
- توسعه آموزش مجازی در علوم پزشکی
- ارتقای نظام ارزیابی و آزمون های علوم پزشکی
- اعتباربخشی موسسات و بیمارستانهای آموزشی
- توسعه و ارتقای زیرساخت های آموزش علوم پزشکی
- پایش و ارزشیابی بسته های تحولی

جدول امتیازدهی فرآیندهای آموزشی دانشگاهی و کشوری

رتبه	عنوان شاخص	تعریف و توصیف شاخص	حداکثر امتیاز	امتیاز داده شده
۱	بیان مسئله	بیان اهمیت، ضرورت و کاربرد انجام کار بر اساس نیاز سنجی‌های انجام شده و بررسی متون (نیاز سنجی تا ۴ امتیاز - بقیه موارد تا ۴ امتیاز)	۸	
۲	اهداف	اهداف فرآیند به صورت روشن، قابل اندازه‌گیری، متناسب با نیاز و واقع‌بینانه	۵	
۳	سطح نوآوری	ارائه کار برای اولین بار در سطح دانشگاهی، کشوری یا بین‌المللی (هر سطح تا ۵ نمره)	۱۵	
۴	انطباق با سیاست‌های بالادستی	فرآیند تا چه حد کشور را به هدف مرجعیت علمی در منطقه نزدیک می‌کند (به یکی از اسناد بالادستی موجود رفرنس داده شود)	۱۰	
۵	روش انجام کار	استفاده از روش علمی و متناسب با اهداف	۱۲	
۶	نتایج کار	محصول یا بروندهای فرآیند	۱۲	
۷	معرفی فرآیند	چاپ در نشریات علمی یا ارائه کار در مجامع علمی (مجلات سطح یک، ۱ امتیاز - مجلات سطح دو و سه، ۸ امتیاز - ارائه در سمینارها و سایر گردهمایی‌ها ۶ امتیاز)	۱۰	
۸	ارزشیابی نقادانه فرآیند	بررسی گزارش مجری و تأییدیه‌های مربوطه از ارزشیابی کار	۱۰	
۹	قابلیت تعمیم	قابلیت اجرا در سایر مراکز آموزشی	۸	
۱۰	استمرار فرآیند	استمرار اجرای فرآیند در برنامه‌های جاری آموزشی حداقل یک نیمسال تحصیلی (به ازای هر نیمسال تحصیلی تا ۵/۱ امتیاز)	۱۰	
۱۱	امتیاز کل از ۱۰۰		۱۰۰	

توجه: فرآیندی مورد داوری قرار می‌گیرد که حداقل دو نیم سال تحصیلی اجرا و مورد ارزشیابی قرار گرفته باشد و جزو فرآیندهای برتر کشوری ادوار گذشته نباشد.

جدول امتیازدهی تولیدات آموزشی

رتبف	عنوان شاخص	تعریف و توصیف شاخص	حداکثر امتیاز	امتیاز داده شده
۱	بیان مسئله	بیان اهمیت و ضرورت محصول تولید شده	۱۰	
۲	اهداف تولید محتوا	اهداف به صورت روشن و متناسب با محصول تولید شده	۵	
۳	سطح نوآوری	اختراع	سطح بین‌المللی	۳۰
			سطح کشوری	۲۰
			سطح دانشگاهی	۱۰
		سایر موارد (کتاب، نرم‌افزار، مولتی‌مدیا و ...)	سطح بین‌المللی	۲۰
			سطح کشوری	۱۵
			سطح دانشگاهی	۱۰
۴	انطباق با نقشه جامع علمی	با ذکر بند مربوط	۱۰	
۵	تأثیرگذاری محصول از بعد آموزشی	سطح بین‌المللی	۲۵	
		سطح کشوری	۲۰	
		سطح دانشگاهی	۱۵	
		سطح دانشکده	۱۰	
۶	ارزیابی کلی تولید آموزشی	از نظر شکلی و ساختاری با رویت محصول (فیلم برای وسایل غیرقابل انتقال)	۲۰	
۷	جمع امتیاز		۱۰۰	

تولیداتی مورد داوری قرار میگیرد که حداقل یکسال مورد بهره‌برداری قرار گرفته و مورد ارزشیابی قرار گرفته باشد، جزو تولیدات برتر کشوری دوره گذشته نباشد.

پیروز و سربلند باشید.